

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

„Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki”

Po trwających od kilkunastu miesięcy przygotowaniach, w dniu 19 września 2014 roku w Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki”, której organizatorem były dwie jednostki funkcjonujące w strukturach Katedry Turystyki i Rekreacji – Zakład Marketingu i Statystyki oraz Zakład Zarządzania.

Zaproszenie do Komitetu Naukowego konferencji przyjęło wielu naukowców i specjalistów z branży turystycznej m.in. prof. Stefan Bosiacki (AWF w Poznaniu), prof. Wiesław Alejziak (AWF w Krakowie), prof. Jan Sikora (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), prof. Aleksander Panasiuk (Uniwersytet Szczeciński), prof. Małgorzata Słodowa-Helpa (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), czy pracownicy – profesorowie białskiego Wydziału: Krzysztof Wojciechowski, Andrzej Świeca, Ema Halavach, Aliaksandr Rubakhau.

Wśród ponad 30 uczestników z kilkunastu ośrodków akademickich w Polsce nie zabrakło gości specjalnych. Konferencję wykładami planarnymi uświetnili gen. Mirosław Hermaszewski oraz prof. Zbigniew Lew-Starowicz.

Konferencja rozpoczęła się z niewielkim opóźnieniem, ale późniejsze prelekcje zrekompensowały zgromadzonym słuchaczom oczekiwanie. Wprowadzenia do Konferencji dokonał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – dr Grzegorz Godlewski, podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do jej zaistnienia – Patronom Honorowym (Polska Organizacja Turystyczna, Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna, Prezydent Miasta Biała Podlaska, Starosta Powiatu Biała Podlaska, władze WWFiS w Białej Podlaskiej), członkom Komitetu Naukowego, sponsorom (Biura Turystyczne Piechocka TRAVEL, Juventur, spółka ARTIS Group, portal BPpaintball.pl, Hotel SKALA), a także patronom medialnym przedsięwzięcia (tygodnik Słowo Podlasia, interwizja.pl oraz pulsmiasta.tv).

Konferencję otworzyła Dziekan WWFiS w Białej Podlaskiej prof. Krystyna Górniak, dziękując za stawiennictwo przybyłym gościom, a jej inicjatorem za zaangażowanie.

Od godziny 10.00 do godz. 11.00 zgromadzeni w Auli WWFiS mogli wysłuchać wystąpień planarnych: gen. Mirosław Hermaszewski zaprezentował wykład „Perspektywy rozwoju turystyki kosmicznej”, zaś prof. Zbigniew Lew-Starowicz – „Seks-turystyka w perspektywie seksuologa”. Słuchacze z ogromnym zainteresowaniem śledzili pokazywane i analizowane przez prelegentów prezentacje. Okazuje się, że produkt turystyki kosmicznej, choć istniejący w praktyce rynkowej, dla większości odbiorców jest nieosiągalny cenowo. Dodatkowo podczas przygotowania do podróży kosmicznych należy brać pod uwagę względy zdrowotne, przejść liczne badania i testy. Rekomensatą, za wyjątkiem „łżejszego portfela”, są piękne widoki Ziemi i znane z map miejsca, które z poziomu przestrzeni kosmicznej stają się jeszcze bardziej „nieziemskie”.

Prof. Zbigniew Lew-Starowicz wskazywał zaś na motywacje towarzyszące podróżnym-seksturystom, zwracając uwagę na ich hedonistyczne zabarwienie i destynacje, które są wybierane naj-

częściej przez wyjeżdżających.

Po wystąpieniach planarnych i krótkiej przerwie kawowej uczestnicy konferencji udali się na obrady w sekcjach tematycznych. Organizatorzy przewidzieli trzy takie sekcje:

1. Turystyka kontrowersyjna – struktura współczesnego rynku (moderator: prof. Wiesław Alejziak).
2. Turystyka nietypowych/rzadkich motywów i destynacji (A) (moderator: prof. Elżbieta Rutkowska).
3. Turystyka nietypowych/rzadkich motywów i destynacji (B) (moderator: prof. Andrzej Świeca, dr Mirosław Zalech).

W sekcji I swoje wystąpienia zaprezentowali m.in.: prof. Małgorzata Słodowa-Helpa (Kontrowersyjne produkty turystyczne – iście szatańskie pomysły czy wielka potrzeba?), prof. Wiesław Alejziak (Turystyczne kontrowersje. Funkcje turystyki – mity czy rzeczywistość?), prof. Jan Sikora (Etyczne aspekty turystyki kontrowersyjnej w warunkach komercjalizacji rynku turystycznego), prof. Aleksander Panasiuk (Miejsce turystyki kontrowersyjnej w strukturze rynku turystycznego) oraz dr hab. Krzysztof Kowalik (Moda czy ekstrawagancja? Turystyka kontrowersyjna jako problem badawczy).

Sekcja II opierała się na prelekcjach dotyczących różnych aspektów turystyki seksualnej, a także turystyki medycznej i *stag tourism*. Wśród autorów wystąpień pojawili się m.in.: dr hab. Zygmunt Kruczek (Kontrowersje wokół turystyki erotycznej), dr Grzegorz Godlewski (Seks-turystyka młodych Polaków – potencjał i perspektywy), mgr Monika Widz (Czy w Tunezji można mówić o seks-turystyce?), a także dr Adrian Lubowiecki-Vikuk (Specyficzność turystyki medycznej), mgr Beata Rafalska (Alkohol jako motywator wyjazdów turystycznych) i mgr Grzegorz Iwanicki (Wybrane aspekty *stag tourism* w polskich miastach).

Sekcja III to domena „turystyki mrocznej” i podróży kulturowych. O uwarunkowaniach tanatoturystyki mówili dr Sławoj Tanaś oraz dr Joanna Roszak (Miasteczko Zagłady. Tanatoturystyka młodzieży do byłych nazistowskich obozów), zaś o produktach stanowiących dziedzictwo ery atomowej – dr Jaromir Grymanowski i dr Rafał Kapica. Uzupełnieniem wystąpień w sekcji były referaty prof. Lecha Jaczynowskiego (Specyfika turystyki podwodnej), prof. Emy Halavach i prof. Aliaksandra Rubakhau (Rozwój turystyki bagiennej w Białorusi – szanse i zagrożenia), a także dr hab. Rafała Kaganka (*Urban exploration* w opinii polskich urbonautów).

Merytoryczną część konferencji zamknęły 45-minutowe panele dyskusyjne, w których uczestnicy konferencji wyrażali swoje sugestie, wątpliwości, dzielili się uwagami i zadawali pytania. Niektóre z nich do tej pory pozostają bez odpowiedzi, ponieważ termin turystyka kontrowersyjna nie jest powszechnie używany, a takie zestawienie słów podkreśla dyskusyjny i problematyczny aspekt niektórych wyjazdów. Na współczesnym rynku dostrzega się istnienie, nie zawsze motywowanych w sposób społecznie akceptowalny: turystyki seksualnej, narkotykowej, aborcyjnej, *clubbingu*, czy wybranych form *dark tourism*, a także innych nietypowych form migracji. Czyni to podejmowaną problematykę interesującą i prowokuje do prowadzenia

akademickiej dyskusji w zakresie faktycznego zainteresowania ofertą, motywacji podróżujących, a także społeczno-kulturowych, prawnych, ekonomicznych i zdrowotnych skutków omawianych zjawisk.

Konferencję zamknęła uroczysta kolacja, do której przygrywała kapela ludowa Podlasiacy. Następnego dnia kilkoro uczestników wyjechało na wycieczkę „Brześć – Brama Wschodu” organizowaną przez Biuro Turystyczne Juventur w Białej Podlaskiej.

Tematyka konferencji, nowatorska w założeniach i naukowej praktyce, pozwoliła na scalenie różnorodnej tematyki – począwszy od podróży kojarzonych z dysfunkcjami turystyki, a skończywszy na wyjazdach o rzadko spotykanych motywacjach i miejscach docelowych.

GRZEGORZ GODLEWSKI¹, ANNA BODASIŃSKA²

*Akademia Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego
w Warszawie,
Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu
w Białej Podlaskiej,
Zakład Marketingu i Statystyki¹,
Zakład Piłki Nożnej i Siatkowej²*

Adres do korespondencji: Grzegorz Godlewski,
Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu,
Zakład Marketingu i Statystyki,
ul. Akademicka 2, 21-500 Biała Podlaska,
tel.: 83 3428719, fax: 83 3428800, e-mail: godlewskig@wp.pl